

Melinda Ivanov

VÖRÖS ACÉL

I.

Hajnali kettő felé járt az idő. Normális esetben Gerő már réges-régen otthon lett volna, de tegnap egy kicsit összetűztek a feleségével, és szüksége volt rá, hogy kiszellőztesse a fejét. Innen, a nyár eleji Keselyfőről nézve már nem is volt olyan nagy probléma, hogy a felesége a fehér hűtőt akarta, ő meg az acélszínűt.

Nem mindegy? Feldöccent az éppen aktuális poénon, és letette a kerek kisasztalra a fröccsös poharat. A helyi földbirtokos történetei nem csak azért voltak szórakoztatóak, mert biztonságos távolban éltek attól a világtól, ahol az orosz szétlőtte a tükröt, mert azt hitte, az egy másik katona. Fogalma nem volt szerencsétlen kiskatonának még akkoriban se, hogy mi az a tükör, és nem is értette, miért borotválkoznak a magyarok mindig külön-külön, míg ők egy borotvát használtak. Nem is beszélve arról a ruszki tisztről, aki azt hitte, hogy a magyarok azért főznek minden nap, mert nagyon szegények¹, és nincs nekik elegendő, hogy többet csináljanak. Ez emlékeztette az őrnagyot arra a figyelemreméltó tényre, hogy igen nagy dolog, ha egyszerűen besétál

---

¹ Lám Béla: Emlékképek gyertyafényben (1998)

az ember a boltba, és vesz egy hűtőt. Innentől kezdve mindegy is, milyen színű.

– Ja, mert aztán hazaviszi összerakni, és tank lesz belőle! – a mokány kis KMB-s, meg Hetényi annyira kacagott, hogy a könnyük folyt bele.

– Ezt most nem értem. – vallotta be őszintén a rendőrtiszt.

– Hát elég régi vicc pedig! – törölgette a szemét az asszony, és még az apja is somolygott egyet – Szergej bácsi betölti a hetvenet, és elmegy hozzá a szovjet állami televízió, hogy a nép nevében felköszöntse. Szergej 10 éves kora óta a hűtőgépgyárban dolgozik, ő az él-munkások példaképe, még sincs saját hűtőgépe. A végén aztán megkérdezik tőle, hogy lehet ez; hát sosem próbált legalább alkatrészt kilopni, hogy összerakja? Mire az öreg azt mondja: „próbáltam én, fiam! Na de akárhányszor összeraktam...

– ...mindig tank lett belőle!” – fejezte be helyette a zászlós nagy vidáman.

– No és amikor a *kombájn* „viszonozta a tüzet, aztán elröpült”²? – vetette fel az ezredes mulatva, mire az egész előkert harsogott a nevetéstől megint.

Végül aztán csak elfáradt a kis csapat, szedelődzködtek, és aludni mentek. Ezeknek a közös estéknek mindig az volt a vége, hogy az őrnagy menthetetlenül belegabalyodott a jelen, és a múlt szövedékébe, amiről

---

² Földi Pál: Szpecnaz (2002)

nem sokat tudott ugyan, de ahhoz eleget, hogy tisztelje. Amikor legutóbb felköhögött valamit harminc évről ezelőttről a keselyfői föld, annak is csúnya vége lett.

Álmában – lent aludt a nappaliban a kanapén, a mokány kis KMB-s meg a szőnyegre terített hálósákon – Moszkvában járt, pedig soha életében nem járt arra. Úgy tűnt neki, hogy semmi más nincs ott, mint orosz katonák, meg hűtőgépek, amik a felső ajtajukat nyitogatva kiabáltak vele, hogy „de a fehéret vegye meg!”. Aztán alighanem megsértődtek, mert duzzogva körbe álltak, és furcsán zúgni kezdtek. Mikor felriadt, már a zászlós is fent volt; a hálósákon ülve csodálkozva dörzsölte az arcát. Csak a fejüket forgatták mind a ketten a mélységes csönd, és nyugalom sötétjében. De már pedig valami zúgott. Meg mintha halványan rázkódott volna a föld is.

– Mi az ördög ez? – nézett le a másik férfira a kanapén kifelé fordulva.

– Fogalmam sincs. – forgatta a fejét egyre, de ő se látott semmit – Olyan, mintha fel akarna szállni egy repülőgép.

A zaj, és a rázkódás erősödött. Nem nagyon, és nem gyorsan, de akkor is. Nagy Pál kék szemei felnyíltak, és immár úgy is maradtak. Tisztán, világosan, teljesen éberén. Lassan felemelte a fejét, és a lélegzetét visszafojtva hallgatódzott. Már pedig ez *az*; akármennyit ivott, álmából ébredve is bizonyosan tudta. Hallotta eleget.

Alexandra felkönyökölt az ágyában. Nem volt anynyira éber, mint az apja, de a zaj nagyon hasonlított valamire, amit négyéves korában még imádott, csak aztán tanult történelmet.

Míg a két rendőr odalent ámuldozott, Nagy kiugrott az ágyból, felkapta a nadrágját, és már futott is. Amikor kiért az előtérbe, Hetényi már fent állt a lépcsősor tetején, keze a korláton. Apa, és lánya egymásra nézett a félhományban.

A zúgás erősödött; felébredt odafent Mária is, aki a kisleányra vigyázott, amíg ők odalent beszélgettek, és olyan félelmet érzett, amit már nagyon, de nagyon régen nem. A két kezét összekulcsolva maga előtt reमेgett az ágyban, és olyan halálos rettegés szállta meg, amit a nála fiatalabbak nem is nagyon ismertek.

Ahogy egybekapcsolódott a tekintete az apjával, Alexandra már tudta, hogy igaza van. Megfordult, és visszafutott a gyerekszobába, kirántotta az ágyból a halálra rémült Máriát, és a kezébe nyomta az alvó gyereket.

– A pincébe! Most!

Évtizedekkel ezelőtt belevésődött ösztöntől vezérelve a nő engedelmeskedett; a kisleányt szorosan magához ölelve rohant, lefelé a lépcsőn, keresztül az erkélyajtón, ki a kertbe a fűvel borított pincéig.

– Pali, mi ez a...